

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

2026-YIL / IYUL / 7-SON,
II - QISM

ISSN

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

*Elektron nashr. 2026-yil, iyul.
II-qism*

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukirimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

GERMANIYA VA XITOIY TAJRIBASI ASOSIDA O'ZBEKISTONNING YASHIL EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISH YO'NALISHLARI.....	12
To'xliyeva Gulrux Dovron qizi	
Djurayeva Rano Abdullayevna	
TASHKILOT MUVAFFAQIYATIDA XODIMLARNI BOSHQARISH VA KUCHLI JAMOANING O'RNI	24
Abdullayeva Dinora Abduali qizi	

TASHKILOT MUVAFFAQIYATIDA XODIMLARNI BOSHQARISH VA KUCHLI JAMOANING O'RNI

Abdullayeva Dinora Abduali qizi

Toshkent xalqaro moliyaviy boshqaruv va texnologiyalar universiteti 3-kurs talabasi

Ilmiy rahbar: Yuldashev Abdulaziz Avazovich

«Al-Aziz Academy» asoschisi, UBS universiteti magistranti,
Xalq deputatlari Yangiyo'l tumani Kengashi deputati
E-mail: Adainara82@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada tashkilot muvaffaqiyatini ta'minlashda inson resurslarini samarali boshqarish hamda kuchli jamoani shakllantirishning nazariy va amaliy jihatlarini tadqiq etilgan. Zamonaviy boshqaruv sharoitida xodimlar tashkilotning eng muhim strategik resursi sifatida e'tirof etilishi, ularning kasbiy salohiyati, motivatsiyasi va jamoaviy hamkorligi korxona faoliyati samaradorligiga bevosita ta'sir ko'rsatishi ilmiy manbalar asosida tahlil qilingan. Tadqiqot davomida xodimlarni boshqarishning zamonaviy usullari, jumladan, motivatsiya tizimlari, yetakchilik, kasbiy bilim va ko'nikmalarni rivojlantirish, axborot almashinuvini takomillashtirish va korporativ madaniyatni shakllantirish masalalari yoritilgan. Shuningdek, kuchli jamoaning tashkilot maqsadlariga erishishdagi roli, jamoa a'zolari o'rtasidagi o'zaro ishonch, hamkorlik va mas'uliyatning mehnat unumdorligini oshirishdagi ahamiyati tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, xodimlarni samarali boshqarish va jamoaviy ish muhitini yaratish tashkilotning raqobatbardoshligini oshirish, innovatsion rivojlanishni qo'llab-quvvatlash hamda uzoq muddatli barqaror o'sishni ta'minlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

Kalit so'zlar: xodimlarni boshqarish, inson resurslari, kuchli jamoa, yetakchilik, motivatsiya, korporativ madaniyat, jamoaviy ish, mehnat unumdorligi, tashkilot samaradorligi, inson kapitali.

Abstract. This article examines the theoretical and practical aspects of effective human resource management and the formation of a strong team in ensuring organizational success. Drawing on scholarly sources, it analyzes the recognition of employees as a key strategic resource in modern management and the direct impact of their professional potential, motivation, and teamwork on organizational performance. The study explores modern personnel management methods, including motivation systems, leadership, competency development, communication enhancement, and the cultivation of corporate culture. It also analyzes the role of a strong team in achieving organizational goals and the importance of mutual trust, cooperation, and shared responsibility among team members in boosting labor productivity. The findings indicate that effective employee management and the creation of a collaborative work environment are crucial factors in enhancing organizational competitiveness, fostering innovation, and ensuring long-term sustainable growth.

Keywords: personnel management, human resources, strong team, leadership, motivation, corporate culture, teamwork, labor productivity, organizational effectiveness, human capital.

Аннотация. В данной статье рассматриваются теоретические и практические аспекты эффективного управления персоналом и формирования сильной команды как факторов, обеспечивающих успех организации. На основе анализа научных источников в работе обосновывается статус сотрудников как ключевого стратегического ресурса в современном менеджменте, а также оценивается прямое влияние их профессионального потенциала, мотивации и навыков командной работы на результаты деятельности организации. Исследуются современные методы управления персоналом, включая системы мотивации, лидерство, развитие компетенций, совершенствование коммуникаций и формирование корпоративной культуры. Кроме того, анализируется роль сильной команды в достижении целей организации, а также значение взаимного доверия, сотрудничества и разделяемой ответственности между членами команды для повышения производительности труда. Результаты исследования свидетельствуют о том, что эффективное управление сотрудниками и создание атмосферы сотрудничества являются важнейшими факторами повышения конкурентоспособности организации, стимулирования инноваций и обеспечения долгосрочного устойчивого роста.

Ключевые слова: управление персоналом, кадры, сильная команда, лидерство, мотивация, корпоративная культура, командная работа, производительность труда, организационная эффективность, человеческий капитал.

KIRISH

Globallashuv jarayonlarining jadallashuvi, raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi va bozor munosabatlarining tobora murakkablashib borishi tashkilotlar oldiga yangi talablarni qo'yimoqda. Bunday sharoitda tashkilotlarning barqaror faoliyat yuritishi va raqobatbardoshligini ta'minlash ko'p jihatdan inson resurslaridan samarali foydalanish darajasiga bog'liq. Zamonaviy boshqaruv nazariyalarida xodimlar tashkilotning eng muhim strategik resursi sifatida e'tirof etilib, ularning bilim, ko'nikma va malakalarini rivojlantirish tashkilot muvaffaqiyatining asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda tashkilotlarning uzoq muddatli rivojlanishi nafaqat moddiy va moliyaviy resurslar, balki xodimlarning kasbiy salohiyati, motivatsiyasi hamda jamoaviy hamkorlik darajasi bilan ham belgilanadi. Kuchli jamoa tashkilotning maqsad va vazifalarini samarali amalga oshirish, innovatsion g'oyalarni shakllantirish va mehnat unumdorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Jamoa a'zolari o'rtasidagi o'zaro ishonch, samarali axborot almashinuvi va hamkorlik muhiti tashkilotning ichki barqarorligini mustahkamlash bilan birga, tashqi muhitdagi o'zgarishlarga tez moslashish imkonini ham yaratadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Xorijiy olimlardan G. Dessler 2023-yilda inson resurslarini boshqarish tashkilotning strategik maqsadlariga erishishda asosiy omil ekanligini ta'kidlaydi. Uning fikricha, xodimlarni tanlash, o'qitish va rag'batlantirish tizimlari samarali tashkil etilgan korxonalarda mehnat unumdorligi va xodimlar sodiqligi yuqori darajada bo'ladi [2]. M. Armstrong va S. Taylor 2023-yilda inson kapitalini tashkilotning eng muhim nomoddiy aktivi sifatida baholab, kuchli jamoa va samarali liderlik korxona raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qilishini qayd etadi [1]. S. P. Robbins va T. A. Judge 2023-yilda esa tashkilot xulq-atvori nazariyasida jamoaviy ishning ahamiyatini tahlil qilib, jamoa a'zolari o'rtasidagi ishonch va samarali axborot almashinuvi innovatsion faoliyat hamda yuqori natijalarga erishishning muhim sharti ekanligini asoslaydi [3].

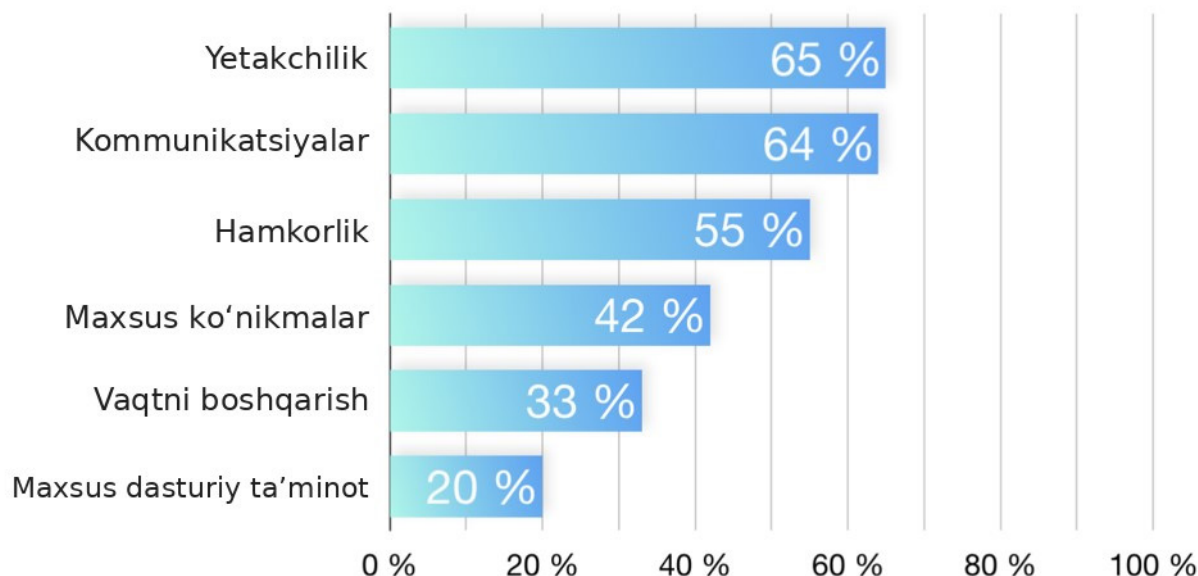
Mahalliy olimlardan A. O'lmasov va A. Vahobov 2014-yilda O'zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiya qilish jarayonida inson kapitalini rivojlantirish va malakali kadrlar tayyorlash masalalariga alohida e'tibor qaratib, tashkilotlar samaradorligi ko'p jihatdan xodimlarning bilim va ko'nikmalariga bog'liqligini ta'kidlaydi [6]. Sh. Shodmonov va U. G'afurov 2010-yilda mehnat resurslaridan oqilona foydalanish va xodimlarni rag'batlantirish tizimlarini takomillashtirish korxonalarining iqtisodiy natijalarini yaxshilashga xizmat qilishini qayd etadi [7]. B. Xodiyev, R. Karlibayeva va N. Akramova 2010-yilda esa zamonaviy boshqaruv tizimlarida jamoaviy hamkorlik, korporativ madaniyat va liderlikning ahamiyatini tahlil qilib, kuchli jamoa tashkilotning barqaror rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatishini ilmiy jihatdan asoslab beradi [8].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqolada tahliliy-taqqoslama usuli, tizimli yondashuv, ilmiy abstraksiya, statistik tahlil, induksiya va deduksiya usullari, shuningdek, empirik kuzatuv va modellashtirish usullaridan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tashkilot muvaffaqiyatida xodimlarni samarali boshqarish quyidagi afzalliklarni yuzaga keltirishi mumkin. Avvalo, u mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qiladi — xodimlarni samarali boshqarish ularning vazifalarni aniq va sifatli bajarishiga yordam beradi. Natijada ish jarayonlari tezlashadi, resurslardan oqilona foydalaniladi va tashkilotning umumiy samaradorligi ortadi. Xodimlar motivatsiyasi va sodiqligini kuchaytiradi — adolatli rag'batlantirish tizimi, kasbiy rivojlanish imkoniyatlari va qulay mehnat muhiti xodimlarning tashkilotga bo'lgan sodiqligini oshiradi. Bu esa kadrlar almashinuvi darajasini kamaytiradi. Jamoaviy hamkorlikni rivojlantiradi — to'g'ri boshqaruv natijasida xodimlar o'rtasida samarali axborot almashinuvi va o'zaro ishonch shakllanadi. Kuchli jamoaviy hamkorlik esa tashkilot maqsadlariga tezroq erishish imkonini yaratadi. Innovatsion g'oyalar va tashabbuslarni rag'batlantiradi — xodimlarning fikr va takliflariga e'tibor qaratiladigan boshqaruv tizimi yangi g'oyalar paydo bo'lishiga yordam beradi. Bu tashkilotning raqobatbardoshligini oshirish va bozor talablariga moslashishiga xizmat qiladi. Tashkilotning raqobatbardoshligini oshiradi — malakali va samarali boshqariladigan xodimlar mijozlarga yuqori sifatli xizmat ko'rsatadi, mahsulot sifatini yaxshilaydi hamda tashkilotning bozordagi mavqeini mustahkamlaydi. Natijada korxonaning uzoq muddatli rivojlanishi ta'minlanadi.

1-rasm. Xodimlarda rivojlantirilishi kerak bo'lgan ustuvor ko'nikmalar¹

Tashkilot muvaffaqiyatida xodimlarni boshqarishning samaradorligi: tashkilot faoliyatida xodimlarni samarali boshqarish mehnat unumdorligining oshishiga ijobiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bunga xodimlar vazifalarining aniq taqsimlanishi, malaka oshirish dasturlari va samarali nazorat tizimlarining joriy etilishi yordam beradi. Samarali rag'batlantirish xodimlarning motivatsiyasi va ishga bo'lgan qiziqishini kuchaytirishga xizmat qilishi mumkin. Bunday natija rag'batlantirish tizimlari, mukofotlar va kasbiy rivojlanish imkoniyatlarining yaratilishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Jamoaviy hamkorlik va ichki muloqot samaradorligining yaxshilanishi ham kuzatilishi mumkin. Bunda xodimlar o'rtasidagi o'zaro ishonch, ma'lumot almashinuvi va umumiy maqsadlarga yo'naltirilgan faoliyat muhim ahamiyat kasb etadi. Qulay mehnat muhiti, adolatli boshqaruv va xodimlarning tashkilotga sodiqligini oshirish kadrlar almashinuvi darajasining pasayishiga yordam berishi mumkin. Shuningdek, samarali boshqaruv tashkilotning raqobatbardoshligi va bozordagi mavqeini mustahkamlashga ko'maklashadi. Malakali va rag'batlantirilgan xodimlar mahsulot hamda xizmatlar sifatini yaxshilash va mijozlar ehtiyojlarini samaraliroq qondirishga xizmat qiladi. Umuman olganda, xodimlarni samarali boshqarish tashkilot faoliyati natijadorligini oshirish, uning uzoq muddatli rivojlanishini qo'llab-quvvatlash va barqaror faoliyat yuritishi uchun qulay sharoit yaratadi.

1-jadval
Tashkilot muvaffaqiyatida xodimlarni boshqarish samaradorligi²

Ko'rsatkich	Samaradorlik darajasi (%)
Mehnat unumdorligining oshishi	30
Xodimlar motivatsiyasining ortishi	25
Jamoaviy hamkorlikning yaxshilanishi	20
Kadrlar almashinuvinin kamayishi	15
Tashkilot raqobatbardoshligining oshishi	10
Jami	100

Izoh: Samarali xodimlar boshqaruvi natijasida tashkilotlarda eng katta ta'sir mehnat unumdorligining 30 foizga va xodimlar motivatsiyasining 25 foizga oshishi orqali namoyon bo'ladi.

1 Mirapolis (2020). Почему успех бизнеса зависит от системы управления персоналом. [online] Блог Mirapolis. Available at: <https://www.mirapolis.ru/blog/uspeh-biznesa-ot-hr-sistemi/> [Accessed 13 July 2026].

2 Manba: muallif ishlanmasi

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, xodimlarni samarali boshqarish va kuchli jamoani shakllantirish tashkilot muvaffaqiyatiga ta'sir ko'rsatuvchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Inson resurslaridan oqilona foydalanish mehnat unumdorligini oshirish, xodimlar motivatsiyasini kuchaytirish, jamoaviy hamkorlikni rivojlantirish hamda tashkilotning raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Shuningdek, samarali boshqaruv tizimi xodimlarning kasbiy salohiyatini to'liq namoyon etishiga imkon yaratib, tashkilotning strategik maqsadlariga erishish jarayonini qo'llab-quvvatlaydi. Kuchli jamoa esa o'zaro ishonch, hamkorlik va mas'uliyat muhitini shakllantirib, tashkilotning barqaror rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Shu munosabat bilan tashkilotlarda xodimlarning kasbiy malakasini muntazam oshirish maqsadida treninglar, seminarlar va malaka oshirish dasturlarini keng joriy etish maqsadga muvofiq. Xodimlarni moddiy va nomoddiy rag'batlantirish tizimini takomillashtirish orqali ularning mehnatga bo'lgan motivatsiyasini oshirish lozim. Jamoa a'zolari o'rtasida samarali axborot almashinuvi va hamkorlikni rivojlantirish uchun zamonaviy boshqaruv usullaridan foydalanish tavsiya etiladi. Shuningdek, tashkilotlarda ochiq va shaffof baholash tizimini joriy etish xodimlarning mas'uliyati va natijadorligini oshirishga yordam beradi. Korporativ madaniyatni mustahkamlash, yetakchilik ko'nikmalarini rivojlantirish hamda xodimlarning innovatsion g'oyalarini qo'llab-quvvatlash tashkilotning uzoq muddatli rivojlanishi va barqaror raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qilishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Armstrong M., Taylor S. *Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice: A Guide to the Theory and Practice of People Management*. — 16th ed. — London; New York: Kogan Page, 2023. — 760 p.
2. Dessler G. *Human Resource Management*. — 17th ed. — Harlow: Pearson, 2023.
3. Robbins S. P., Judge T. A. *Organizational Behavior*. — 19th ed. — Harlow: Pearson, 2023.
4. Daft R. L. *Management*. — 15th ed. — Boston: Cengage, 2026.
5. Noe R. A., Hollenbeck J. R., Gerhart B., Wright P. M. *Human Resource Management: Gaining a Competitive Advantage*. — 13th ed. — New York: McGraw Hill, 2025.
6. O'lmasov A., Vahobov A. V. *Iqtisodiyot nazariyasi: darslik*. — Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2014. — 424 b.
7. Shodmonov Sh. Sh., G'afurov U. V. *Iqtisodiyot nazariyasi: darslik*. — Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2010. — 728 b.
8. Xodiyev B. Yu., Karlibayeva R. X., Akramova N. I. *Korporativ boshqaruv: o'quv qo'llanma*. — Toshkent: TDIU, 2010. — 280 b.
9. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. *O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy-iqtisodiy holati: 2025-yil yanvar-dekabr: press-reliz*. — Toshkent, 2026. — 22-yanvar.
10. O'zbekiston Respublikasi Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligi. *Mehnat bozoridagi ko'rsatkichlar* [Elektron resurs] // O'zbekiston Respublikasi Hukumat portal. — 2024. — 1-noyabr. — Murojaat sanasi: 17.07.2026.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 7/2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>